

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ

Локшина О. І.

Робоча програма дисципліни
**ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ
В СУЧАСНІЙ ЗАРУБІЖНІЙ ОСВІТІ**

для здобувачів вищої освіти

**Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність 014 Середня освіта**

Київ– 2023

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«ПОГОДЖЕНО»

Директор Інституту педагогіки НАПН
України

Заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки НАПН України

Олег ГОПУЗОВ

Микола ГОЛОВКО

від "31" серпня 2022 р.

від "31" серпня 2022 р.

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ ЗАРУБІЖНІЙ ОСВІТІ

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліни для здобувачів вищої освіти

ступінь «Доктор філософії»

спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

КИЇВ-2023

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

Завідувач аспірантури та докторантури

 Марина ЗАГОРУЛЬКО

УДК 37.04:37.014.3(100)(0.034.2)

Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). 18 с.

Автор:

Локшина Олена Ігорівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України;

Заболотна Оксана Адольфівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Локшина Олена Ігорівна, 2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: 01 – «Освіта/Педагогіка»	Нормативна навчальна дисципліна
Загальна кількість годин – 30		
Модулів – 2	Спеціальність: 014 «Середня освіта»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
		Семестр
		2-й
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: Доктор філософії	Лекції
		4 год.
		Семінарські
		6 год.
		Практичні
		4 год.
		Самостійна робота
16 год.		
		Вид контролю: залік

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті» є формування порівняльно-педагогічної компетентності дослідника – кваліфікованого фахівця, який/яка має високий рівень здатності і готовності до професійної діяльності у сфері вітчизняної, європейської і світової науки й освіти.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність самостійно здобувати нові знання в галузі освіти, теорії та методики навчання.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність мислити аналітично та критично у процесі науково-дослідної діяльності.

ЗК 4. Здатність застосовувати кращі освітньо-педагогічні практики у професійно-педагогічній діяльності.

ЗК 6. Здатність організувати продуктивну усну та письмову комунікацію в освітній, науковій та управлінській діяльності, зокрема у міжнародному середовищі.

ЗК 7. Здатність використовувати інноваційні інформаційні технології та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти.

ЗК 8. Здатність розв'язувати дослідницькі проблеми із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 9. Здатність цінувати та пропагувати українську культуру та освіту, поважати мультикультурність.

фахові (професійні) компетентності (ПК):

ФК 1. Здатність використовувати когнітивні та практичні уміння, навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для моделювання та організації освітнього процесу з навчальних дисциплін, предметів та інтегрованих курсів у закладах освіти.

ФК 2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, розуміти іншомовні наукові тексти за напрямом досліджень.

ФК 3. Здатність застосовувати практико-орієнтовані методики навчання у професійно-педагогічній діяльності з предметної спеціальності.

ФК 7. Здатність використовувати спеціалізовані уміння та навички розв'язання проблем для виконання кваліфікаційної праці (дисертації) та презентації результатів власних наукових досліджень.

Результати навчання дисципліни «Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті» можна вважати успішними за умови досягнення

програмних результатів:

ПРН	Знання	Уміння та навички
ПРН 1	<ul style="list-style-type: none">– знання про різні типи джерел інформації та способи роботи з ними;– знання про сучасні технології пошуку, аналізу та інтерпретації професійно значущої інформації;– знання про методи та інструменти оброблення та аналізу інформації.	<ul style="list-style-type: none">– уміння працювати з джерелами різних типів;– уміння здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації;– уміння застосовувати методи та інструменти для оброблення та аналізу професійно значущої інформації.
ПРН 2	<ul style="list-style-type: none">– знання про сучасні світові та вітчизняні освітньо-наукові тренди та освітні практики;– освітньо-предметні знання (за предметними спеціальностями) відповідно до сучасного стану розвитку відповідної галузі та методики її реалізації;– знання про креативне мислення, інноваційну науково-дослідну діяльність в галузі освіти та методи її активізації.	<ul style="list-style-type: none">– уміння постійно оновлювати знання в галузі освіти та наук про освіту;– уміння визначати актуальні проблеми освітньо-предметної галузі, методики навчання як педагогічної науки та пропонувати механізми їх вирішення;– уміння застосовувати методики генерування ідей та управлінських рішень;– уміння приймати ефективні рішення під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності.

ПРН 3	<ul style="list-style-type: none"> – знання про особливості здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти; – знання про стратегії застосування аналітичного та критичного мислення. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння здійснювати аналітичну діяльність у процесі науково-дослідної роботи та критично оцінювати її результативність; – уміння опрацювати та оцінювати джерела, застосовуючи стратегії аналітичного й критичного мислення; – уміння здійснювати аналітичну діяльність під час організації та реалізації освітнього процесу та критично оцінювати його результативність.
ПРН 4	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сучасні світові та вітчизняні інноваційні освітньо-педагогічні практики, механізми їх застосування в умовах конкретного закладу освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння виявляти кращі сучасні освітньо- педагогічні практики; - уміння адаптувати інноваційні освітньо- педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні; - уміння застосовувати інноваційні освітні практики в умовах конкретного закладу освіти.
ПРН 6	<ul style="list-style-type: none"> - знання про комунікацію в освітній, науковій та управлінській діяльності, міжособистісну та педагогічну взаємодію. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння організувати процес комунікації в освітньому процесі, науковій та управлінській діяльності на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії; - уміння здійснювати педагогічну взаємодію між суб'єктами освітнього процесу, наукової діяльності та управління.
ПРН 7	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сучасні інформаційні технології, типи та особливості створення засобів їх реалізації; - знання про психолого-педагогічні, ергономічні, санітарно-гігієнічні вимоги до електронних освітніх ресурсів та організації роботи з ними здобувачів освіти.; - знання про форми, методи, способи застосування в освітньому процесі та науковій діяльності інформаційних технологій, електронних засобів навчального призначення й цифрових електронних ресурсів. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати в науковому та освітньому процесі електронні засоби навчального призначення, цифрові освітні ресурси, віртуальні освітні середовища; - уміння створювати дидактичне комп'ютерне забезпечення освітнього процесу за предметними спеціальностями з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти.
ПРН 8	<ul style="list-style-type: none"> – знання основ етики організації і здійснення науково-дослідної діяльності та освітнього процесу; – знання принципів професійної етики та академічної доброчесності; – знання вимог законодавства щодо дотримання принципів 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння дотримуватися етичних норм та принципу академічної доброчесності в процесі науково-дослідної та педагогічної діяльності; – уміння організувати і здійснювати наукову діяльність та освітній процес з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності;

	<p>професійної етики та академічної доброчесності в науковій та педагогічній діяльності.</p>	<p>– уміння стимулювати здобувачів освіти щодо дотримання норм професійної етики та академічної доброчесності.</p>
ПРН 9	<ul style="list-style-type: none"> - знання про традиції української національної культури та освіти; - знання про мультикультурність сучасного суспільства, толерантність та попередження виникнення конфліктних ситуацій 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння виявляти повагу, цінувати та пропагувати кращі традиції української національної культури й освіти; - уміння бути толерантним у сучасному мультикультурному суспільстві.
ПРН 10	<ul style="list-style-type: none"> – знання історико-педагогічних особливостей та тенденцій розвитку методик навчання відповідно до предметних спеціальностей; – знання принципів побудови та механізмів реалізації освітніх стандартів, освітніх та модельних навчальних програм; – знання вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); – знання традиційних та інноваційних методик і технологій моделювання змісту навчання, створення й оцінювання якості сучасного підручника; – знання про застосування принципів диференціації та інтеграції в навчанні, компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів; – знання сучасних технологій та інструментів контролю й оцінювання результатів навчання здобувачів освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння визначати актуальні проблеми методичної науки та освітньої практики (відповідно до предметної освітньої галузі); – уміння моделювати зміст навчальної дисципліни, предмета, інтегрованого курсу та реалізовувати його в навчальній, модельній навчальній програмі та підручнику; – уміти визначати вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); – уміння здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
ПРН 11	<ul style="list-style-type: none"> – знання про норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення – знання про прийоми та методи збагачення мовлення здобувачів освіти для висловлення ними думок, почуттів і ставлень в освітньому процесі та процесі науково-дослідної діяльності; – знання про стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу; – знання іноземної мови на рівні 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння здійснювати усну та письмову комунікацію державною мовою (іноземною/іноземними мовами); – уміння застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення здобувачів освіти; – уміння висловлювати думки, почуття і ставлення в освітньому процесі та процесі науково-дослідної діяльності (державною та іноземною/іноземними мовами); – уміння формулювати усно та письмово науково обґрунтовані думки

	B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.	(державною та іноземною/іноземними мовами); – уміння формувати в здобувачів освіти здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації.
ПРН 12	- знання особливостей проектування та використання практико-орієнтованих методик навчання з предметних спеціальностей.	- здатність добирати, розробляти та використовувати практико-орієнтовані методики з предметних спеціальностей.
ПРН 16	- знання психолого-педагогічних засад здійснення науково-дослідної діяльності; - знання про методики та технології аналізу предметної галузі з метою визначення проблем та розроблення механізмів їх розв’язання; - знання вимог до публікацій на здобуття наукового ступеня; - знання вимог до кваліфікаційної праці (дисертації), її структури, технології виконання та презентації отриманих наукових результатів;	- уміння визначати наукові проблеми в обраній освітньо предметній галузі; - уміння планувати етапи наукового дослідження; - уміння добирати оптимальний методологічний інструментарій, застосовувати методи педагогічного і міждисциплінарного дослідження; - уміння оформлювати результати дослідження в наукові публікації та супроводжувати їх подання до фахових видань, зокрема, таких, що входять до провідних міжнародних наукометричних баз; - уміння оформлювати кваліфікаційну працю (дисертацію) згідно з вимогами; - уміння презентувати ключові результати наукового дослідження.

Результати навчання дисципліни «Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті» можна вважати успішними за умови досягнення **предметних результатів**:

- **здатності** аналізувати концепти і явища в освіті країн Європи, геополітичних регіонів та у світі;
- **здатності** отримувати інформацію і знання про зарубіжний освітній досвід;
- **здатності** здійснювати порівняльний аналіз освітніх трансформацій, тенденцій та закономірностей розвитку освіти у зарубіжжі у національному, регіональному та світовому вимірах на засадах об’єктивності;
- **здатності** оцінювати вплив глобалізації та європеїзації на розвиток освіти у світі, в Європі в цілому та України зокрема;
- **здатності** аналізувати причинно-наслідкові зв’язки розвитку освітніх процесів, усвідомлювати різницю між освітніми явищами, що мають універсальний, особливий та одиничний характер;
- **здатності** виявляти позитивні та дискусійні аспекти зарубіжного досвіду у контексті перспективності для реформування освіти в Україні;
- **здатності** використовувати методологію порівняльно-педагогічних досліджень у сфері власних наукових досліджень;

У **результаті** вивчення дисципліни «Трансформаційні процеси у сучасній зарубіжній освіті» здобувач повинен:

знати:

- напрями і характер освітніх трансформацій у сучасній зарубіжній освіті;

- ключові тенденції розвитку світового освітнього простору в умовах глобалізації та європеїзації;
- сутнісні характеристики інновацій в освіті зарубіжжя;

вміти:

- здійснювати порівняльний аналіз освітніх феноменів, стану, тенденції, закономірностей розвитку освіти в зарубіжжі у національному, регіональному та світовому вимірах на засадах об'єктивності;
 - виявляти позитивні та дискусійні аспекти зарубіжного досвіду в контексті перспективності для реформування освіти в Україні;
 - висловлювати власну точку зору в усній та письмовій формі щодо освітніх явищ і процесів, що мають місце в освіті у сучасному світі;
- обґрунтовувати та проявляти ставлення** до зарубіжного досвіду у галузі освіти і педагогічної науки.

Програма навчальної дисципліни «Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті» складається з двох модулів. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин / 1 кредит за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Трансформації в освіті в умовах глобалізації та європеїзації	14	2	2	2	8
Змістовий модуль 2. Тенденції розвитку середньої освіти в країнах світу	16	2	4	2	8
Всього годин	30	4	6	4	16

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Міжнародний вимір освітніх трансформацій в умовах глобалізації та європеїзації.	2
2.	Тенденції розвитку середньої освіти в розвинених країнах світу	2
	Разом	4

Тема 1. Міжнародний вимір освітніх трансформацій в умовах глобалізації та європеїзації.

Опис: Поняття «глобалізація» та «глобалізація в освіті». Виникнення міжнародних організацій, їх класифікація. Діяльність міжнародних організацій (ООН, ЮНЕСКО, Рада Європи, Світовий Банк, ЄС, ОЕСР) у галузі освіти. Цілі розвитку тисячоліття та Цілі сталого розвитку ООН. Міжнародна стандартна класифікація освіти ЮНЕСКО. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти Ради Європи. Внесок ОЕСР у розвиток

освіти. Поняття «європеїзація» та «європеїзація освіти». Алгоритм та інструменти європеїзації освіти в Європі. Україна та європеїзація освіти.

Тема 2. Тенденції розвитку середньої освіти в розвинених країнах світу.

Опис: Ефективність і справедливість в освіті як ключова рамка розвитку середньої освіти (світовий та європейський виміри). Тенденція підвищення якості середньої освіти. Тенденція стандартизації змісту середньої освіти. Тенденція трансформації середньої освіти на компетентнісні засади. Бачення ключових компетентностей міжнародними організаціями. Цифрова трансформація та середня освіта. Відкриті освітні ресурси та відкрита освіта. Медіаосвіта та медіа грамотність. Організація освіти в умовах кризових ситуацій.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем семінарських занять	Кількість годин
1.	Міжнародні порівняльні дослідження знань учнів як інструмент забезпечення якості середньої освіти	2
2.	Стан і тенденції розвитку середньої освіти в країнах світу.	2
3.	Українське шкільництво діаспори у світі: витоки та перспективи.	2
	Разом	6

Змістовий модуль 1. Трансформації в освіті в умовах глобалізації та європеїзації.

Семінарське заняття 1. Міжнародні порівняльні дослідження знань учнів як інструмент забезпечення якості середньої освіти.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна асоціація оцінювання освітніх досягнень (International Association for the Evaluation of Educational Achievement – IEA) та дослідження, які вона проводить (TIMSS, PIRLS тощо) (мета досліджень, вік учасників, періодичність тощо).

2. Організація економічного співробітництва і розвитку (Organization for Economic Cooperation and Development – OECD) та дослідження PISA (мета дослідження, вік учасників, періодичність тощо).

3. Результати останніх досліджень TIMSS, PIRLS, PISA (рейтинги країн) та успіхи і виклики України.

Змістовий модуль 2. Тенденції розвитку середньої освіти в країнах світу.

Семінарське заняття 2. Стан і тенденції розвитку середньої освіти в країнах світу.

Питання для обговорення:

1. Стан і тенденції розвитку середньої освіти в країнах Європи.

2. Стан і тенденції розвитку середньої освіти в північноамериканському регіоні (на прикладі США).

3. Стан і тенденції розвитку середньої освіти в азійському регіоні (на прикладі КНР).

Семінарське заняття 3. Українське шкільництво діаспори у світі: витоки та перспективи

Питання для обговорення:

1. Концепція виховного ідеалу як система виховання національних цінностей української молоді діаспори у поглядах Г. Ващенко, О. Кульчицького, Е. Жарського, трактуванні Конгресу СУМ.

2. Українське шкільництво, як провідний чинник збереження української ідентичності в США та Канаді.

3. Тенденції сучасного розвитку рідномовної освіти українців в діаспорі (США, Канада, Європа).

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
1.	Актуальні наукові публікації з проблеми трансформацій в середній освіті в умовах глобалізації та європеїзації.	2
2.	Термінополе інноваційних трендів у зарубіжній освіті.	2
	Разом	4

Змістовий модуль 1. Трансформації в освіті в умовах глобалізації та європеїзації.

Практичне заняття 1.

Тема: Актуальні наукові публікації з проблеми трансформацій в середній освіті в умовах глобалізації та європеїзації

Зміст: Робота в малих групах з укладання бібліографії (10-20 найменувань) актуальних наукових публікацій зарубіжних і українських дослідників (з активними покликаннями) з проблеми трансформацій в середній освіті зарубіжжя в умовах глобалізації та європеїзації.

Змістовий модуль 2. Тенденції розвитку середньої освіти в країнах світу.

Практичне заняття 2.

Тема: Термінополе інноваційних трендів у зарубіжній освіті.

Зміст: Робота в малих групах з укладання у формі таблиці міні-глосарію (перша колонка – нумерація; друга колонка – термін англійською та українською мовами; третя колонка – трактування українською) зарубіжних термінів і понять (з покликаннями на джерело) з таких тематичних напрямів, як: реформа освіти, цифровізація освіти (з обов'язковим визначенням таких термінів як «оцифрування», «цифровізація», «цифрова трансформація»); медіа освіта; децентралізація освіти; компетентності в освіті; забезпечення якості середньої освіти.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті» спрямовано на закріплення та поглиблення теоретичних знань, набуття й удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота охоплює 2 змістові модулі (8 та 8 годин відповідно на кожен).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назви тем самостійних робіт	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Освітні трансформації у світі в умовах глобалізації та європеїзації.		
1	Опишіть Цілі сталого розвитку (The Sustainable Development Goals (SDGs) з деталізацією ЦСР 4.	1

2	Охарактеризуйте у формі таблиці Міжнародну стандартну класифікацію освіти – МСКО (The International Standard Classification of Education (ISCED) за такими параметрами: організація, яка розробила та рік розробки і рік модернізації, що це за документ, його мета, структура, рівні МСКО.	1
3	Охарактеризуйте у формі таблиці Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR)) за такими параметрами: організація, яка розробила та рік розробки, що це за документ, його мета, опишіть рівні.	1
4	Проаналізуйте документ ЄС «Стратегічна рамка європейського співробітництва в галузі освіти і навчання: назустріч європейському освітньому простору та за його межами (2021 – 2030)» (Strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030)) за такими параметрами: організація, яка розробила, рік прийняття, стратегічні пріоритети, індикатори для досягнення.	1
5	Охарактеризуйте Програми ЄС Еразмус (Erasmus) та Еразмус+ (Erasmus+) та участь України.	1
6	Охарактеризуйте Програми ЄС Горизонт 2020 (Horizon 2020) і Горизонт Європа (Horizon Europe) 2021 – 2027 та участь України.	1
7	Охарактеризуйте е-ресурс ЄС Eurydice – мережу з освіти в країнах Європи: мета та рік заснування, структура мережі, ресурси, які можуть стати в нагоді для підготовки дисертації	1
8	Охарактеризуйте статистичні дані про освіту ЄС, які пропонує ресурс Європейської Комісії Eurostat.	1
	<i>Змістовий модуль 1. Разом</i>	8
Змістовий модуль 2. Тенденції розвитку середньої освіти в країнах світу.		
9	Охарактеризуйте (в таблиці) Європейську довідкову рамку ключових компетентностей для навчання впродовж життя (European reference framework of key competences for lifelong learning) за такими параметрами: організація, яка розробила та рік розробки і рік модернізації, що це за документ, його мета, опишіть ключові компетентності та порівняйте з переліком ключових компетентностей, що визначено Законом України «Про освіту» (2017).	1
10	Охарактеризуйте у формі таблиці Європейську рамку підприємницької компетентності (European Entrepreneurship Competence Framework – EntreComp) за такими параметрами: організація, яка розробила рамку, рік затвердження, визначення підприємницької компетентності, її складові.	1
11	Охарактеризуйте у формі таблиці Європейську рамку цифрової компетентності (The Digital Competence Framework for Citizens – DigComp 2.2) за такими параметрами: організація, яка розробила рамку, рік затвердження, визначення цифрової компетентності, її складові.	1
12	Охарактеризуйте у формі таблиці Європейську рамку компетентності для життя (The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence – LifeComp) за такими параметрами: організація, яка розробила рамку, рік затвердження, визначення компетентності для життя, її складові.	1

13	Охарактеризуйте Європейське мовне портфоліо Ради Європи для оцінювання рівня володіння іноземною (іноземними мовами).	1
14	Підготуйте короткий опис міжнародного порівняльного дослідження PIRLS за таким форматом: мета, частота проведення, вік учнів; історія виникнення та роки проведення; рейтинг країн.	1
15	Охарактеризуйте системи наукових ступенів і наукових звань в Україні та в країнах зарубіжжя у формі порівняльної таблиці .	1
16	Охарактеризуйте феномен академічної доброчесності (academic integrity) за такими параметрами: трактування, історія руху за академічну доброчесність, практики зарубіжних країн з дотримання академічної доброчесності, законодавство України про академічну доброчесність.	1
	<i>Змістовий модуль 2. Разом</i>	8
	Разом	16

Примітка: письмова робота на 1-3 аркуші формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на занятті.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання:
за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні - розповідь, пояснення, лекція;
- наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom,

Google Meet) та месенджерів (Viber, WhatsApp). Для отримання зворотного зв'язку використовується Google Form service.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєннями аспірантами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань під час семінарських і практичних занять, виконання аспірантами самостійної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Очікувані результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються на першому занятті в семестрі. Враховуються бали, набрані на заняттях та під час підсумкового заліку. При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача під час заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном чи іншими пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них 85 балів здобувач може отримати впродовж роботи на семінарських, лекційних та самостійних заняттях, 15 балів – на заліку.

Схему нарахування балів з дисципліни «Трансформаційні процеси у сучасній зарубіжній освіті» подано в табл. 10.1, шкалу оцінювання – в табл. 10.2.

Таблиця 10.1

Схема нарахування балів з дисципліни

Поточне оцінювання								Підсумковий контроль (залік)	Сума
Модуль 1				Модуль 2					
Л	С	П/р	С/р	Л	С	П/р	С/р	15	100
5	10	5	20	5	15	5	20		

Скорочення: Л – лекція; С – семінарське заняття; П/р – практична робота; С/р – самостійна робота.

Таблиця 10.2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	задовільно
60-68	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект (рукопис) та презентації (ppt) лекцій.
2. Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять з дисципліни «Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті» – рукопис.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Відповідь світової спільноти на виклики COVID-19 в освіті (лютий-червень 2020 р.). : оглядове видання / НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України ; упоряд.: О.І. Локшина, О.З. Глушко, А.П. Джурило, С.М. Кравченко, Н.В. Нікольська, М.М. Тименко, О.М. Шпарик ; [наук. ред. О.І. Локшина]. Київ : Авторитет, 2020. 36 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-0-4-2020-36>
2. Глушко О. З. Виховання національних цінностей в українському шкільництві США: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки, Київ, 2021. 388 с. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/Dysertatsiia-Hlushko.pdf>
3. Забезпечення якості загальної середньої освіти у провідних країнах Європи та США : Монографія / Л.Л. Волинець та ін., за заг. ред. О.І. Локшиної. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 374 с. URL: http://comparlab.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/comparlab_quality_full.pdf
4. Заболотна О. А. Теорія і практика альтернативної шкільної освіти у країнах Європейського Союзу : монографія. Умань : Жовтий О.О., 2013. 364 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1235/1/zabolotna%20monografia.pdf>
5. Засекіна Т.М., Локшина О.І., Шпарик О.М. Тенденції розвитку шкільної природничо-математичної освіти зарубіжжя. *Стан та шляхи підвищення якості шкільної природничо-математичної освіти в Україні. Аналітико-методичні матеріали* / кол. автор.; за загальною редакцією О.М. Топузова ; укл. М.В. Головка. Київ : Інститут педагогіки НАПН України: Педагогічна думка, 2021. С. 5–21: DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-644-605-6-116>
6. Європейська і світова інтеграція у сфері освіти – шлях до підвищення освітньої якості. / Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / за заг. ред. В.Г. Кременя. Київ : Нац. акад. пед. наук України, 2021. С. 134–142. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>
7. Кремень В. Г. Загальна середня освіта України в контексті освіти країн Європи: тривалість і структура : наук.-аналіт. доп. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки НАПН України ; В. Г. Кремень, О. І. Ляшенко, О. І. Локшина ; [за участю А. П. Джурило, О. М. Шпарик (пер. з англ. додатків)]. Київ : Пед. думка, 2020. 56 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-555-4-2020-49>
8. Локшина О. Відкрита освіта в європейському просторі: стратегія розбудови. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2018. № 2. С. 75–86 DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2018.02/075-086>
9. Локшина О. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): монографія / Олена Локшина. Київ : СПД Богданова А. М., 2009. 404 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/5435/1/Zmist_shkilnoi_osvity.pdf
10. Локшина О. Європеїзація освіти в Україні // Емпіричні дослідження для реформування освіти в Україні: Збірник матеріалів І Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (11 лютого 2017 р.) / За ред. С. Щудло, О. Заболотної, О. Ковальчук. Київ – Дрогобич : ТЗОВ «Трек-ЛТД», 2017. С. 98 – 101. URL: http://www.uera.org.ua/sites/default/files/2017-07/UERA%20Conference%20Abstract%20Selection%202017_0.pdf

11. Локшина О. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 3. С. 21–30. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-3-21-30>
12. Локшина О. Стратегічні орієнтири міжнародних організацій у галузі освіти. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 2. С. 5–14. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-2-5-14>
13. Локшина О., Глушко О., Джурило А., Кравченко С., Максименко О., Нікольська Н., Шпарик О. Освіта в реаліях війни: орієнтири міжнародної спільноти: оглядове видання. За заг. ред. О. Топузова, О. Локшиної / Інститут педагогіки НАПН України. – Київ: Пед. думка, 2022. – 55 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732730/> DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-644-614-8-2022-55>
14. Локшина О. І., Шпарик О. М. Особливості дистанційного навчання в зарубіжжі. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи: аналітико-методичні матеріали / за заг. ред. О. М. Топузова ; укл. М. В. Головка. Київ : Педагогічна думка, 2021. С. 29–44. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-596-7-2021-192>
15. Максименко О.О. Децентралізація в освіті європейських країн: досвід Норвегії. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 4. С. 77–87. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-77-87>
13. Науменко, С. О. Предметна реалізація змісту базової середньої освіти у країнах Європи: Науково-аналітична доповідь. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2011, 4(1). DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4102>
14. Стан і тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї: навчально-методичний посібник / О. І. Локшина, О. З. Глушко, А. П. Джурило, С. М. Кравченко, Н. В. Нікольська, М. М. Тименко, О. М. Шпарик ; [наук. ред. О. І. Локшина]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 110 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-8124-19-9-2021-143>
15. Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї : монографія / О.І. Локшина, А. П. Джурило, О. З. Глушко, С. М. Кравченко, Н. В. Нікольська, М.М. Тименко, О. М. Шпарик ; за заг. ред. Локшиної О.І. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 257 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-8124-17-5-2021-350>
16. Топузов О. М. Забезпечення якості загальної середньої освіти: на шляху до європейських стандартів. *Український педагогічний журнал*, 2015, № 1. С. 16–27. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/36>
17. Топузов О. М., Калініна Л.М. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади. *Український педагогічний журнал*, 2017, № 4. С. 34–44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2017_4_7
18. Топузов О. М., Саух П. Ю., Драч І. І., Локшина О. І., Глушко О. З., Джурило А.П., Максименко О. О., Нікольська Н. В., Дебич М. А., Паламарчук О. Ф., Трима К.А. Початок і завершення навчального року: зарубіжний досвід: інформація Національної академії педагогічних наук України на запит Консультативної ради при Президентові України з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2021. 3(2). С. 1–13. DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-14-1>
19. Трансформаційні процеси у шкільній освіті країн Європейського Союзу та США: монографія / А.П. Джурило та ін., за заг. ред. О.І. Локшиної. Київ: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 192 с. URL: http://comparlab.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/monogr_transform_proc_shkil_osv_eu_usa.pdf
20. Шпарик О. Концептуальні засади цифрової трансформації освіти: європейський та американський дискурс. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 4. С. 65–76. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-65-76>
21. Council of Europe. (2020). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume, Council of Europe Publishing, Strasbourg. URL: www.coe.int/lang-cefr

22. European Commission. (2018). Digital Education Action Plan (2021-2027). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN>
23. European Commission. (2018). EntreComp: the European Entrepreneurship Competence Framework. URL: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8201&furtherPubs=yes>
24. European Commission. (2019). Digital Education at School in Europe. Eurydice Report. URL: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/digital-education-school-europe_en
25. European Commission. (2020). The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence – LifeComp. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7d9c9dcd-bf31-11ea-901b-01aa75ed71a1/language-en>
26. European Commission. (2021). Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en#latest
27. European Council. (2018). European reference framework of key competences for lifelong learning. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC
28. European Council. (2021). Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030). 2021/C 66/01 URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2021.066.01.0001.01.ENG
29. Lokshyna Olena, Topuzov Oleg. (2021). COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. *Perspectives in Education*, Vol. 39 No. 1: COVID-19 special issue: Opportunity to rethink and restructure education in the world / COVID-19 and the impact on basic and special education. P. 207-230. DOI: <https://doi.org/10.18820/2519593X/pie.v39.i1.13>
30. The Cape Town Open Education Declaration. (2007). URL: <http://www.capetowndeclaration.org/>
31. The Digital Competence Framework for Citizens – DigComp 2.2. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415>
32. UNESCO. (2011). The International Standard Classification of Education. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>

Додаткова

1. Локшина О. Тенденція як наукова категорія порівняльної педагогіки. *Порівняльно-педагогічні студії*. 2011. № 2. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/7118/1/18585-27831-1-SM.pdf>
2. Локшина О.І., Н.М. Авшенюк, О.В. Овчарук, Н.В. Бородієнко. Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 2. С. 5–12. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/162/120>
3. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив. Київ : Педагогічна думка, 2015. 176 с. URL: <http://comparlab.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/ppmouk2018.pdf>
4. Сисоєва С. Порівняльна педагогіка в контексті розвитку освітології. *Освітологія : пол.-укр. щорічник*. 2014. Вип. 3. С. 17–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ocvit_2014_3_4
5. Соколова І. Наукові підходи до проведення компаративних досліджень в освіті. *Освітологія = Oświatologia: укр.-пол. щоріч. / Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, Вища пед. шк. Співки пол. вчителів*. Варшава. Київ, 2014. № 3. С. 23–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ocvit_2014_3_5
6. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2014. 216 с.

7. Уолгугер Ш. Порівняльна педагогіка та міжнародна освіта: минуле, сьогодення, майбутній розвиток і значення цієї галузі науки. Порівняльна педагогіка: інтелектуальне поле у мікросвіті. *Український педагогічний журнал*, 2015, № 4. С. 82–95. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/120/82>

8. Topuzov, O., Malykhin, O., Usca, S., & Aristova, N. (2021). Ukrainian-Latvian Comparative Studies on University Education: Common European Values and Current Challenges. In *Society. Integration. Education*. Proceedings of the International Scientific Conference, 1, P. 696-706. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2021vol1.6423>

Е-інформаційні ресурси

1. Сайт відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України. URL: <http://comparlab.org.ua/>

2. Е-бібліотека Інституту педагогіки НАПН України. URL: <https://undip.org.ua/library/>

3. Education Statistics (EdStats) The World Bank. URL: <https://datatopics.worldbank.org/education/>

4. European Commission. Adult Learning Initiatives. European Education Area. Quality education and training for all. URL: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/adult-learning/adult-learning-initiatives>

5. European Commission. Higher Education Initiatives. European Education Area. Quality education and training for all. URL: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/about-higher-education>

6. European Commission. Vocational Education and Training Initiatives. European Education Area. Quality education and training for all. URL: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/vocational-education-and-training/vocational-education-and-training-initiatives>

7. European Commission. School Education Initiatives. European Education Area. Quality education and training for all. URL: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/school-education/school-education-initiatives>

8. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training>

9. Eurydice: Information network on education in Europe. URL: <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>

10. International Bureau of Education. URL: <http://www.ibe.unesco.org/>

11. National Center for Education Statistics (NCES) US. URL: <https://nces.ed.gov/>

12. OECD Education Statistics. URL: <https://data.oecd.org/education.htm>

13. Our World in Data (Education and Knowledge). URL: <https://ourworldindata.org/>

14. Statista (Education & Science). URL: <https://www.statista.com/markets/411/topic/962/education-science/#overview>

15. The Sustainable Development Goals. URL: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>

16. UNESCO. COVID-19 Response. URL: <https://en.unesco.org/covid19> UNESCO Institute for Statistics. URL: <http://uis.unesco.org/>

17. UNESCO Statistics. URL: <https://en.unesco.org/gem-report/statistics>

УДК 37.04:37.014.3(100)(0.034.2)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.).

Локшина О. І. Трансформаційні процеси в сучасній зарубіжній освіті. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) / О. І. Локшина [Електронне видання]. – Київ : Педагогічна думка, 2023. – 18 с.

DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-704-6-2023-18>

ISBN 978-966-644-704-6

Рецензенти:

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України;

Заболотна Оксана Адольфівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Анотація. Робоча програма дисципліни «Трансформаційні процеси у сучасній зарубіжній освіті» призначена для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, освітній ступінь «Доктор філософії», галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність: 014 «Середня освіта». Метою навчальної дисципліни «Трансформаційні процеси у сучасній зарубіжній освіті» є формування порівняльно-педагогічної компетентності дослідника – кваліфікованого фахівця, який/яка має високий рівень здатності і готовності до професійної діяльності у сфері вітчизняної, європейської і світової науки й освіти.

Для викладачів та здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня Освітній ступінь «Доктор філософії», Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, Спеціальність: 014 «Середня освіта».

Abstract. The work programme of the discipline “Transformational processes in modern foreign education” is designed to train the applicants for higher education of the third (educational and scientific) level, educational degree “Doctor of Philosophy”, field of knowledge 01 Education / Pedagogy, specialty: 014 “Secondary education”. The aim of the discipline “Transformational processes in modern foreign education” is the formation of comparative education competence of a researcher – a qualified specialist who has a high level of ability and readiness for professional activity in the field of home, European and world science and education.

For teachers and applicants for higher education of the third (educational-scientific) level Educational degree “Doctor of Philosophy”, Field of knowledge 01 Education / Pedagogy, Specialty: 014 “Secondary education”.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Педагогічна думка, 2023 рік

© Локшина Олена Ігорівна, 2023 рік